

Danske Havne og Danske Shipping- og Havnevirksomheder: Liberalisering af lodsområdet har slået fejl og skal nytænkes

Liberaliseringen af lodsloven er sket gradvist. I 2006 besluttede Folketinget at konkurrenceudsætte havnelodsninger, og en ændring af Lodsloven gav private lodserier mulighed for at tilbyde havnelodsning, mens det statslige lodsvæsen forsat havde monopol på transitlodsninger.

I 2013 besluttede Folketinget at omdanne det statslige danske lodsvæsen til den selvstændige offentlige virksomhed DanPilot for at skabe grundlaget for en mere effektiv drift af DanPilot. I 2014 blev transitlodsninger vedtaget til konkurrenceudsættelse, hvilket blev implementeret i perioden 2016-2020. DanPilot har efter konkurrenceudsættelsen opkøbt flere private lodserier og sidder på 89 pct. af havnelodsningerne. Der er ikke kommet andre væsentlige aktører ind på markedet, og lodseri er efter det oplyste blot liberaliseret i 2 lande ud over Danmark.

Intentionerne bag liberalisering af lodsloven er ikke indfriet

Hvis liberalisering skal være en succes, forudsætter det, at der kan etableres et marked, og det har ikke været tilfældet med lodseriet i Danmark.

Hovedformålet med liberaliseringen var at skabe mere konkurrence og lavere priser på lodsninger, så flere skibe tager lods ombord til gavn for miljøet og sikkerheden til søs. Andelen af skibe der følger IMO's anbefaling om at benytte lods ved gennemsejling mellem Gedser og Skagen, er faldet med 13,3 procentpoint siden 2013. Og endnu værre ser det ud med antallet af havnelodsninger uden lodspligt: her er antallet faldet med 41 pct. siden 2013.

Samtidigt er den gennemsnitlige pris for DanPilots havnelodsninger steget med 42 pct. siden 2013, hvilket er mere end løn – og prisudviklingen i samfundet tilsiger.

Løsninger: Ét lodsmarked – ét regnskab

Lodsmarkedet bør anses som været ét samlet marked for havne – og transitlodsninger, hvilket også ville medføre, at det er tilstrækkeligt at DanPilots samlede regnskab balancerer. Det ville være hensigtsmæssigt, at transitlodsninger betaler deres rimelige del af omkostningen ved at opretholde et lodssystem i Danmark, fordi det er det samme, fælles beredskab, der anvendes. Der er tale om en lovpligtig serviceydelse, der udføres af en offentligt ejet virksomhed med forsyningspligt, jf. § 19.

Dansk liberalisering af lodsområdet er en enlig svale

I Danmark går vi enegang. I landene omkring os betragter man lodsning som en myndighedsopgave. Et grundelement i lodsning er sejladsikkerhed og miljøbeskyttelse, hvilket også er bevæggrundene for indførelsen af lodspligten. Der er derfor grund til at genoverveje, om lodsning er en myndighedsopgave taget sikkerhed og miljø i betragtning.

**DANSKE SHIPPING- OG
HAVNEVIRKSOMHEDER**

